

Az Ormányi család eredete és birtokai a 13–16. században

Faragó Dávid

Történettudományi Intézet, Eötvös Loránd Tudományegyetem

ELTE Eötvös József Collegium

david.farago93@gmail.com

Ormányi Józsa (?–1563) sümegi várkapitány kora atipikus figurája volt, célom az eddig nem kutatott életútjának, munkásságának és a helyi igazgatásban betöltött szerepének teljes feldolgozása. A hasonló kutatások jellemzője, hogy a vizsgált személy családjának késő középkori eredetét homályban hagyják, pedig a 16. századi középnemesség egyházi vagy világi tisztségvállalása, a hódoltsági peremvidék társadalmában elfoglalt helye és annak változásai jobban megérthetők egy időben és térben jóval tágasabban megfogalmazott kutatási cél eredményeképpen.

Ormányi Józsa az oszmán hódítás elől menekülve hagyta el otthonát 1543-ban, és Köves András veszprémi püspök szervitoraként futott be jelentős pályát, aki 1553-ban Sümeg vára kapitányának nevezte ki. Tehetségének köszönhetően élete végére sikerült felemelkednie a Zala megyei köznemesség alsó rétegébe. A 16. századi dunántúli végvárrendszer főtisztjei között egyedülállónak számított, ugyanis más katolikus, dél-dunántúli származású és kismanes várkapitány eddig még nem ismert.

Előadásomban először az Ormányi család származását, majd a család középkori birtoktörténetét és tagjait, az általuk viselt tisztségeket, kapcsolatrendszerüket és társadalmi helyzetüket mutatom be, amin keresztül a várkapitány különleges életútjának meghatározó elemei ismerhetők meg.